

Brusel 24. listopadu 2022
(OR. en)

14862/22

Interinstitucionální spis:
2022/0155(COD)

LIMITE

JAI 1481
ENFOPOL 567
CRIMORG 161
IXIM 264
DATAPROTECT 319
CYBER 371
COPEN 393
FREMP 241
TELECOM 467
COMPET 910
MI 836
CONSOM 299
DIGIT 210
CODEC 1765

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	14143/22
Č. dok. Komise:	COM(2022) 209 final
Předmět:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

1. Dne 11. května 2022 přijala Komise návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu¹. K návrhu bylo připojeno posouzení dopadů a sdělení².

¹ Dokument 9068/22.

² Dokumenty 9068/22 ADD 1, ADD 2 a ADD 3; dokument 9071/22.

2. Cílem návrhu založeného na článku 114 SFEU je účinně řešit problematiku využívání on-line služeb pro účely pohlavního zneužívání dětí. Návrh má dva hlavní pilíře. Za prvé, příslušní poskytovatelé on-line služeb, jako jsou poskytovatelé hostingových služeb a interpersonálních komunikačních služeb, by byli povinni odhalovat, oznamovat, odstraňovat nebo blokovat známé a nové materiály týkající se pohlavního zneužívání dětí on-line a rovněž odhalovat a oznamovat navazování kontaktu s dětmi („grooming“). Za druhé by byla zřízena nová decentralizovaná agentura EU (dále jen „středisko EU“), která by, společně se síti vnitrostátních koordinačních orgánů a příslušných orgánů, umožnila provádění navrhovaného nařízení. Jak je uvedeno v důvodové zprávě k návrhu, opatření obsažená v návrhu by ovlivnila uplatňování základních práv uživatelů on-line služeb.
3. V Evropském parlamentu je hlavním příslušným výborem pro jednání o tomto návrhu Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE). V říjnu 2022 výbor jmenoval zpravodajem poslance EP Javiera Zarzalejose (EPP, ES). Koordinátoři EP se mezitím rozhodli požádat výzkumnou službu Evropského parlamentu, aby připravila posouzení dopadů zahrnující širokou škálu otázek týkajících se základních práv a proporcionality. Výbor LIBE dosud nepřijal svou zprávu.
4. V červenci 2022 přijaly Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) a evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ) společné stanovisko č. 4/2022. Unie, Evropský sbor pro ochranu osobních údajů a evropský inspektor ochrany údajů uznávají, že pohlavní zneužívání dětí je obzvláště závažný a ohavný trestný čin a že boj proti němu je cílem obecného zájmu, a zároveň zdůrazňují, že veškerá omezení základních práv musí být v souladu s požadavky Listiny základních práv Evropské unie. Domnívají se, že návrh vyvolává vážné znepokojení ohledně přiměřenosti zásahu do základních práv na soukromí a na ochranu osobních údajů a jejich omezení.
5. Evropský hospodářský a sociální výbor vydal v září 2022 k tomuto návrhu stanovisko. Podpořil účel návrhu a vyzval k vylepšení jeho znění a ke konkretizaci, aby byla zabezpečena důvěrnost korespondence a respektování soukromí.

II. ČINNOST V RÁMCI RADY

6. V Radě návrh posoudila Pracovní skupina pro vymáhání práva – Policie (LEWP). Uvedená pracovní skupina tento návrh projednávala na zasedáních konaných ve dnech 5. a 20. července, 6. a 22. září, 5. a 19. října a 3. a 24. listopadu 2022. Během výše uvedených zasedání Pracovní skupiny pro vymáhání práva byl posouzen celý návrh. Předsednictví předložilo několik revizí znění kapitol I až III, které se zabývají následujícími otázkami: předmět a oblast působnosti, definice, povinnosti poskytovatelů on-line služeb a dohled, prosazování a spolupráce.
7. Na neformálním zasedání ministrů vnitra a na neformálním zasedání výboru COSI v Praze v červenci 2022 zajistilo předsednictví obecnou politickou podporu návrhu, dokud neproběhne technické posouzení na úrovni pracovní skupiny. Předsednictví zdůraznilo, že návrh je technologicky neutrální a obstojí i v budoucnu a že je třeba nalézt rovnováhu mezi ochranou dětí na jedné straně a ochranou soukromí a dalších základních práv uživatelů on-line služeb na straně druhé.
8. Předsednictví předložilo zásadní koncepční změnu, pokud jde o vydávání jednotlivých typů příkazů – detekčních příkazů a příkazů k odstranění a zablokování materiálů pohlavního zneužívání dětí. Rovněž byl zaveden nový typ příkazu, příkaz k vyřazení ze seznamu. Příkazy k odstranění, blokování a vyřazení ze seznamu by nově vydávaly příslušné orgány členských států. Jedinými příkazy vydanými soudním orgánem nebo jiným nezávislým správním orgánem členského státu by byly detekční příkazy, protože tento typ příkazů je, pokud jde o zásah do základních práv uživatelů příslušných poskytovatelů online služeb, nejcitlivější. Podle návrhu Komise by vydávaly všechny kategorie příkazů soudní orgány nebo jiné nezávislé správní orgány. V zájmu větší flexibility byla tato pravomoc, pokud jde o příkazy k odstranění, blokování a vyřazení ze seznamu, svěřena příslušným orgánům. Dokud nebudou staženy výhrady přezkumu, zdá se, že většina členských států by mohla tuto změnu podpořit, neboť by jim umožnila pro boj proti pohlavnímu zneužívání dětí zachovat stávající systémy a struktury.

9. Na žádost předsednictví připravila Komise dva dokumenty, které pomáhají vyjasnit připomínky a otázky přednesené členskými státy. Jeden dokument³ obsahuje schéma postupu odhalování pohlavního zneužívání dětí a srovnávací analýzu příslušných právních předpisů (akt o kybernetické bezpečnosti, akt o digitálních službách, nařízení o teroristickém obsahu online, obecné nařízení o ochraně osobních údajů a prozatímní nařízení). Druhý dokument⁴ vymezuje vztahy mezi novým střediskem EU, koordinačními orgány a Europol.
10. Předsednictví, na základě diskusních dokumentů a otázek a žádostí členských států o objasnění, rovněž uspořádalo dva pracovní semináře za účasti Komise a odborníků z hlavních měst. První seminář se konal dne 29. září a byl věnován technologiím používaným k odhalování známých a nových materiálů pohlavního zneužívání dětí a groomingu, zatímco druhý seminář, který se konal dne 16. listopadu, se zaměřil na nástroje pro ověřování věku. Oba semináře poskytly členským státům příležitost podrobněji se zabývat tématy, které předmětný návrh řeší, a zároveň umožnily přímou interakci mezi odborníky z hlavních měst a technickými experty. Členské státy tyto semináře velmi oceňovaly a pochvalovaly si, že jim poskytly velmi potřebná vysvětlení toho, jak by některá navrhovaná ustanovení mohla fungovat v praxi, a potvrdily technologickou proveditelnost návrhu. Díky těmto odborným seminářům se zdá, že boj proti pohlavnímu zneužívání dětí na internetu je možný. Existují technologie pro detekci známých a neznámých materiálů pohlavního zneužívání dětí. S groomingem je to složitější, ale existuje technologie, která je předmětem dalšího vývoje. Existují rovněž technická řešení pro odhalování pohlavního zneužívání dětí na internetu v systémech šifrování mezi koncovými body, jako je detekce obsahu na straně uživatele ještě před vlastním zašifrováním. Druhý seminář o nástrojích pro ověřování věku představil různé techniky, které k určení věku uživatelů on-line služeb používají soukromé společnosti, jakož i nové technologie, které se ještě vyvíjejí.

³ Dokument WK 10409/2022.

⁴ Dokument WK 13981/2022.

11. Další podpůrnou akcí, kterou uspořádalo předsednictví ve spolupráci s Evropským parlamentem a Komisí, bylo promítání českého dokumentárního filmu „V síti“, jemuž předcházela panelová diskuse na téma navazování kontaktu s dětmi, jíž se zúčastnili zástupci předsednictví a filmový producent. Úvodní projev přednesla poslankyně Evropského parlamentu Hilde Vautmansová (Renew/BE). Předsednictví rovněž zastupovalo Radu na několika konferencích zaměřených na boj proti pohlavnímu zneužívání dětí na internetu, jako byla konference o bezpečnosti dětí na internetu (2022) a akce na vysoké úrovni na téma *Jak můžeme využít technologie k zajištění bezpečnosti dětí na internetu?* během vůbec prvního „Týdne informovanosti o technologiích“, který uspořádal Evropský parlament.
12. Ačkoli jednání o návrhu v Pracovní skupině pro vymáhání práva stále ještě probíhají, bylo již určeno několik klíčových otázek, které si v budoucnu vyžádají podrobnější projednání:

Kapitola I / Obecná ustanovení – předmět, oblast působnosti a definice

Několik pojmů použitých v návrhu bylo definováno jinak než v jiných souvisejících právních předpisech EU, jako je akt o digitálních službách nebo nařízení o teroristickém obsahu on-line. Proto bylo nezbytné některé z těchto definic harmonizovat, aby byla zajištěna soudržnost mezi jednotlivými legislativními akty a právní jistota. V této souvislosti Komise objasnila, že návrh působí jako *lex specialis* k aktu o digitálních službách.

Dále může být nutné definovat i některé další pojmy, aby se usnadnil jednotný výklad navrhovaných ustanovení.

Proběhla důležitá diskuse o definici pojmu „dětský uživatel“, což souvisí s trestným činem získávání důvěry dětí přes internet k sexuálním účelům („grooming“) podle směrnice 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii. Vzhledem k tomu, že Komise směrnicí právě reviduje, bude třeba při definování pojmu „dětský uživatel“ v navrhovaném nařízení zohlednit, jak je ve směrnici definován věk pohlavní dospělosti.

Další důležitou změnou v této první kapitole bylo zařazení definice „internetových vyhledávačů“ poté, co byly doplněny povinnosti týkající se vyřazení ze seznamu podle kapitoly II.

Kapitola II / Povinnosti poskytovatelů příslušných služeb informační společnosti předcházet pohlavnímu zneužívání dětí na internetu a bojovat proti němu

Při vydávání jednotlivých typů příkazů poskytovatelům on-line služeb by měla být pečlivě zvážena potřeba chránit děti, soukromí a další základní práva uživatelů on-line služeb. Podobně je třeba mít na paměti práci donucovacích orgánů.

Předsednictví navrhlo zjednodušit strukturu znění tak, aby soudní orgán nebo jiný nezávislý správní orgán vydával pouze detekční příkazy, kdežto příslušné orgány budou mít pravomoc vydávat příkazy k odstranění, blokování a vyřazení ze seznamu.

Členské státy tuto změnu ve vydávání příkazů k odstranění a blokování i doplnění příkazů k vyřazení ze seznamu obecně uvítaly. Na technické úrovni jsou však o těchto otázkách potřebná ještě další jednání, neboť několik členských států má stále ještě závažné připomínky ohledně dopadu na ochranu práva na soukromí a dalších základních práv. Několik členských států rovněž upozornilo na to, že postup vydávání detekčních příkazů je složitý a zdlouhavý.

Na zasedání Pracovní skupiny pro vymáhání práva dne 19. října právní služba Rady uvedla, že vydá k přiměřenosti detekčních příkazů písemné stanovisko.

Kapitola III / Dohled, prosazování a spolupráce – Koordinační orgány pro otázky pohlavního zneužívání dětí

Předsednictví předložilo k této kapitole dva soubory kompromisních znění zaměřené na požadavky na nezávislost, které musí koordinační orgány dodržovat. Několik členských států vzneslo k této kapitole výhradu přezkumu, protože tato ustanovení mohou mít významný dopad na stávající vnitrostátní struktury. Ocenily, že kompromisní znění se ubírají správným směrem, neboť členským státům poskytují větší flexibilitu.

Pro členské státy bylo obzvláště těžké navrhnout účinná řešení pro zřízení koordinačních orgánů podle nařízení o teroristickém obsahu on-line, aktu o digitálních službách a tohoto návrhu zároveň a při současném dodržení požadavků stanovených v těchto právních předpisech.

Obširně se diskutovalo o otázce identifikace a předložení případů pohlavního zneužívání dětí na internetu středisku EU, které by provedly koordinační orgány po náležitém posouzení justičních orgánů nebo jiných nezávislých orgánů, neboť několik členských států poukázalo na riziko zpoždění a chybějící zdroje a odborné znalosti.

Kapitola IV / Středisko EU pro prevenci a potírání pohlavního zneužívání dětí a spolupráce s Europolem

Jak bylo výše uvedeno, Komise vzhledem k potřebě úzké spolupráce s Europolem navrhla zřídit novou agenturu EU v Haagu. Středisko EU a Europol by se mohly podělit o některé správní výdaje, například na lidské zdroje, účetnictví a vybavení IT. Podle návrhu předloženého Komisí by to nemělo vliv na hlavní úkoly a pravomoci Europolu ve vztahu k pohlavnímu zneužívání dětí.

K celé této kapitole byly vzneseny výhrady obecného přezkumu; k umístění sídla střediska EU byly vzneseny částečné výhrady přezkumu. Nejčastější otázky a otázky vznášené členskými státy se u kapitoly IV týkaly rozpočtu, rizika duplicity s úlohami Europolu, rizika konkurence mezi Europolem a střediskem EU, pokud jde o odborné pracovníky zabývající se problematikou pohlavního zneužívání dětí, dále chybějícího uznání úlohy horkých linek při řešení oznámení týkajících se pohlavního zneužívání dětí, otázek ochrany údajů v souvislosti se zpracováváním těchto oznámení střediskem EU, procesu oznamování pohlavního zneužívání dětí na internetu Europolu a donucovacím orgánům střediskem EU, vytvoření databáze oznámení, které provedlo středisko EU, jakož i vytvoření databází ukazatelů pohlavního zneužívání dětí na internetu.

Kapitola V / Shromažďování údajů a podávání zpráv o transparentnosti

Delegace vyjádřily zásadní námitky proti ustanovení o shromažďování údajů a podávání zpráv, které se jim z hlediska donucovacích orgánů zdálo příliš těžkopádné. Poukázaly na skutečnost, že budou nutná další jednání o tom, zda má středisko EU získávat údaje o probíhajících trestních řízeních. Členské státy uvedly, že je třeba chránit osobní údaje a omezit informace, které se mají shromažďovat a sdílet.

Kapitola VI / Závěrečná ustanovení

Několik delegací požádalo o pozdější datum použitelnosti a to, aby bylo prozatímní nařízení (EU) 2021/1232 zrušeno až v pozdější fázi, aby při odhalování nedošlo k tomu, že prozatímní nařízení už bude zrušené a navrhované nařízení ještě nebude v platnosti. V ideálním případě by obě nařízení měla platit nějaký čas souběžně, aby se tomu předešlo.

III. ZÁVĚR

13. Stávající předsednictví je odhodláno úzce spolupracovat s nastupujícím předsednictvím, aby se usnadnilo pokračování jednání v Pracovní skupině pro vymáhání práva a zajistil hladký pokrok v této záležitosti v Radě.
14. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Výbor stálých zástupců a Rada vyzývají, aby vzaly na vědomí pokrok dosažený ohledně přezkumu navrženého nařízení.